

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 23.022
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	22 november 2023
Datum hoorzitting	:	29 november 2023
Einde termijn	:	20 december 2023

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft op 22 november 2023 een klaagschrift ontvangen van de heer A. (klager), die in het kader van een zorgmachtiging bij Mondriaan is opgenomen.

In het klaagschrift richt klager zich tegen de zorgverantwoordelijke, mevrouw B. (psychiater). Mevrouw B. en de heer C. (verpleegkundig specialist) worden hierna afzonderlijk bij hun functie en tezamen als verweerders aangeduid.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft van klager op 22 november 2023 een klaagschrift met een Wvggz-klacht en een schorsingsverzoek ontvangen, gedateerd op 20 november 2023.

Het secretariaat van de afdeling heeft de klachtencommissie op 22 november 2023 een aantal stukken toegestuurd.

Dezelfde dag heeft de klachtencommissie klager en de verpleegkundig specialist gehoord inzake het schorsingsverzoek en beiden de schriftelijke beslissing op dit verzoek de volgende dag doen toekomen.

Verweerders hebben de klachtencommissie op 27 november 2023 een schriftelijke reactie op de klacht toegezonden.

De patiëntenvertrouwenspersoon heeft de klachtencommissie op 28 november 2023 een notitie ter toelichting op het klaagschrift toegezonden.

De hoorzitting heeft op 29 november 2023 plaatsgevonden op locatie Vijverdal te Maastricht. Bij die gelegenheid hebben beide partijen, ieder voor zich, hun standpunten toegelicht.

1.1 TERMIJN

Het klaagschrift bevat een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en deze klacht heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg ten tijde van de hoorzitting niet meer actueel is, zodat de klachtencommissie, uitgaande van de datum van ontvangst, gehouden is binnen vier weken na ontvangst van de klacht schriftelijk een uitspraak te doen ten aanzien van de klachten, te weten uiterlijk op 20 december 2023.

2 KLACHTEN

Klager maakt bezwaar tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke in het kader van de verplichte zorg:

zijn telefoon en laptop van 3 t/m 23 november 2023 in te nemen (het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten).

Klager verzoekt de klachtencommissie om vergoeding van de immateriële schade die hij naar zijn zeggen als gevolg van bovenstaande maatregel dan wel omstandigheden heeft geleden, bij gegrondverklaring van zijn klacht.

3 FEITEN

- In oktober 2022 is klager vrijwillig opgenomen bij Mondriaan.
- Klager was tot zijn opname langere tijd in behandeling bij het Fact-team van Mondriaan.
- Op 13 december 2022 is jegens klager een crisismaatregel genomen.
- De rechtbank Limburg heeft in januari 2023 ten behoeve van klager een zorgmachtiging afgegeven voor de duur van een half jaar.
- Klager is diverse keren overgeplaatst van een gesloten afdeling naar een open afdeling en andersom.
- De rechtbank Limburg heeft op 26 juni 2023 ten behoeve van klager opnieuw een zorgmachtiging afgegeven, thans voor de duur van één jaar. Het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, waaronder beperking van het gebruik van communicatiemiddelen, is als vorm van verplichte zorg hierbij toegestaan.
- Klager is op 21 september 2023 weer overgeplaatst naar de gesloten afdeling bij Mondriaan, waar hij nog steeds verblijft.
- De dag erna is een formulier "Informatie aan klager over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" ingevuld en ondertekend.
- Op 2 november 2023 heeft klager door zijn toestandsbeeld een noodsituatie veroorzaakt, waarbij hij fors dreigend was naar het behandelteam. Aansluitend heeft klager noodmedicatie toegediend gekregen.
- De zorgverantwoordelijke heeft op 3 november 2023 een formulier "Informatie aan klager over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" uitgeschreven en ondertekend. Op het formulier is het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, waaronder beperking van het gebruik van communicatiemiddelen, met ingang van 3 november 2023 aangekruist.
- Vanaf 13 november 2023 heeft klager onder toezicht zijn telefoon en tablet mogen gebruiken.
- Op 23 november 2023 heeft klager zijn telefoon en tablet teruggekregen.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAGER

Het standpunt van klager komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager vindt het onterecht dat zijn telefoon en tablet zijn ingenomen door de behandelaren. Hij doet heel veel met zijn telefoon, zoals bellen met zijn oma, muziek luisteren, films kijken en het gebruik van sociale media. De reden die de behandelaren noemen voor het innemen is dat hij geld heeft overgemaakt aan een vriendin in Spanje die hij via Facebook heeft ontmoet. Het gaat om een bedrag van € 50 voor haar verjaardag. Klager is van mening dat dit niet iets ernstigs is, hij vindt dat hij zelf mag bepalen wat hij met zijn geld doet. Klager heeft altijd zijn eigen financiën gedaan en heeft geen bewindvoering. Hij heeft geen schulden, zoals verweerdere beweren.

Klager is altijd eerlijk over zijn drugsgebruik geweest. Het kan zijn dat er 'aanwijzingen' waren en dat 'het erop wijst' dat er drugs in het spel zijn, maar klager geeft aan dat hij al een half jaar geen drugs heeft gebruikt. Hij heeft ook nooit fysiek geweld gebruikt.

Volgens klager is er geen sprake van een causaal verband tussen vermeend ernstig nadeel en een psychische stoornis. De vriendin die hij heeft leren kennen, bestaat volgens klager echt en het bedrag van € 50 voor haar verjaardag is niet dusdanig hoog dat het tot ernstig nadeel zou kunnen leiden. Naar de mening van klager heeft de inname van zijn telefoon geen doel gehad, aangezien hij niet psychotisch is en goed weet wat hij doet. De inname van de telefoon werkte volgens klager zelfs averechts, omdat hij zich niet heeft kunnen ontspannen op de afdeling door muziek te luisteren of een film te kijken.

Het middel staat volgens klager niet in verhouding tot het omschreven ernstig nadeel. Hij is van mening dat het omschreven ernstig nadeel (het geld overmaken aan een onbekende) zijn eigen keuze

is en dat het niet om een heel groot bedrag gaat. Bovendien betreft het slechts één bedrag naar één persoon.

Klager is van mening dat de inname van zijn telefoon en tablet een ingrijpend middel is dan noodzakelijk voor de afwendig van het ernstig nadeel of stabilisatie van zijn geestelijke gezondheid. Een waarschuwing en een gesprek zouden volgens klager afdoende zijn geweest. Hij is ervan overtuigd dat het laten behouden van zijn telefoon en tablet ter ontspanning, beter zou hebben gewerkt voor zijn geestelijke gezondheid.

De behandelaren zijn van mening dat de inname doelmatig was, omdat klager nu eenmaal geen geld kan overmaken op een andere manier dan met zijn telefoon. Klager stelt dat dit ook tot gevolg heeft gehad dat hij geen rekeningen kon betalen en zelfs een boete van € 150 heeft ontvangen, omdat hij de motorrijtuigenbelasting te laat heeft betaald. Dit heeft meer onrust bij hem veroorzaakt.

De psychiater die het artikel 8.9 Wvggz formulier van 3 november 2023 heeft ingevuld, heeft klager naar zijn zeggen nooit gezien.

Klager stelt dat hij, doordat hij niet meer kon beschikken over zijn telefoon en laptop, financiële schade heeft geleden. Door de inname van zijn telefoon heeft klager de rekening van de motorrijtuigenbelasting te laat betaald en hij heeft daardoor een boete van € 150 opgelopen. Hij is van mening dat Mondriaan deze kosten moet vergoeden. Ook kon hij niet naar muziek luisteren, wat hij normaal gesproken veel doet en hetgeen hem ontspant. Voor het leed dat hij niet heeft kunnen ontspannen op de afdeling verzoekt klager een passende schadevergoeding.

4.2 STANDPUNT VERWEERDERS

Het standpunt van verweerders komt, samengevat, neer op het volgende.

Het herstel van het toestandsbeeld van klager verloopt moeizaam. Nadat klager in de nazomer van 2023 een longembolie had opgelopen, is het antipsychoticum dat hem werd voorgeschreven (Clozapine) afgebouwd. Eén week na het afbouwen ervan zagen verweerders het toestandsbeeld van klager verslechteren. Nog een week later, op 2 november 2023, is er een noodsituatie ontstaan waarbij klager zeer gedreven, dreigend en geladen was. Hij dreigde met fysiek geweld naar de behandelaren. Op dat moment is een psychotisch toestandsbeeld waargenomen, ten aanzien waarvan het vermoeden bestaat dat dit is ontstaan door de afbouw van Clozapine.

Ook waren er aanwijzingen dat klager drugs had gebruikt, gezien het snelle ontstaan van het toestandsbeeld en de explosiviteit van de situatie; klager ontkende het gebruik van drugs. In het huis van klager zijn onbekende stoffen gevonden die op drugsgebruik wijzen. Helaas zijn de tegenwoordige drugs niet meer via een test in het bloed aan te tonen en is onderzoek hiernaar zinloos.

Op 3 november 2023 is de telefoon van klager ingenomen, nadat gebleken was dat hij in contact was gekomen met een onbekende persoon via Facebook. Deze persoon deed zich voor als vrouw, had geen verdere contacten en vroeg klager om geld. Klager had al € 50,- overgemaakt en was voornemens nog een keer € 150,- over te maken. Klager heeft berichten laten zien en de berichten die klager heeft gestuurd zijn inhoudelijk niet te volgen. Daarbij is de andere persoon coherent en zijn er duidelijke aanwijzingen dat er misbruik wordt gemaakt van de situatie van klager. Klager maakte op dat moment een floride psychotische indruk: inhoudelijk niet te volgen, zeer geladen en dreigend naar verpleging en behandelaren. Een gesprek over de risico's van het overmaken van geld naar een onbekend persoon op Facebook was niet mogelijk. Klager werd op dat moment, gelet op zijn psychotisch toestandsbeeld, wilsonbekwaam geacht ten aanzien van het gebruik van sociale media en het beheer van zijn financiën.

Klager dacht op dat moment veel geld te hebben en over duizenden euro's te beschikken, terwijl dit in werkelijkheid niet zo is. Klager heeft geen mentor of bewindvoerder en regelt zelf zijn financiële zaken, terwijl hij op dit moment wel schulden heeft. Zijn moeder en oma hebben mentorschap en bewindvoering eerder afgewezen. Het Fact-team heeft inmiddels opnieuw bewindvoering aangevraagd.

Op 13 november 2023 was het toestandsbeeld voldoende hersteld zodat klager onder toezicht gebruik kon maken van zijn telefoon om zijn bankzaken te regelen. Dit in overleg met moeder.

Het innemen van de telefoon is effectief omdat daarmee wordt voorkomen dat klager geld gaat uitgeven aan een contact via Facebook. Het is voorts doelmatig want klager kan geen geld overmaken op een andere manier.

Het innemen van de telefoon en tablet wordt proportioneel geacht omdat op dat moment sprake was van een manisch en psychotisch toestandsbeeld. Vanuit de psychotische overtuiging maakte klager geld over naar een "vrouw" en er waren aanwijzingen dat klager meer geld zou overmaken. De verwachting is dat hij dit niet zou doen op het moment dat er van een psychotisch toestandsbeeld geen sprake is. Klager was op dat moment niet wilsbekwaam.

Subsidiair is geprobeerd het gesprek aan te gaan met klager over de wenselijkheid van het contact via Facebook en het overmaken van geld. Dit was niet mogelijk waardoor er geen andere optie was om het ernstig nadeel af te wenden. Wel mocht klager zijn telefoon onder toezicht gebruiken op het moment dat dit vanuit zijn toestandsbeeld haalbaar werd geacht.

Tijdens de hoorzitting deelt de co-assistent mee dat zij op 3 november 2023 bij een zorgafstemmingsgesprek (ZAG) aanwezig was samen met de psychiater die het artikel 8:9 Wvggz formulier van 3 november 2023 heeft ingevuld en getekend. Zij bevestigt dat de psychiater klager heeft onderzocht en daarna het artikel 8.9 Wvggz formulier heeft opgesteld.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht is gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van deze klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in zijn klacht.

Klager heeft van zijn wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van de zorgverantwoordelijke tot het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, waaronder de beperking van het gebruik van communicatiemiddelen.

Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij de beslissing van de zorgverantwoordelijke aan de wettelijke criteria te toetsen.

FORMELE TOETSING

Op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvggz stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing. De geneesheer-directeur geeft klager, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Informatieformulier

Aan het verweerschrift is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, als bijlage het volgende formulier toegevoegd:

- Informatie zorgverantwoordelijke aan betrokkene over (tijdelijke) verplichte zorg in noodsituatie niet voorzien in crisismaatregel of zorgmachtiging (art. 8:11 Wvggz) d.d. 3 november 2023.

Op het formulier is vermeld waaruit de verplichte zorg zal bestaan, de gronden die in dezen van toepassing zijn, met bijbehorende motivering.

Nu klager niet ontkent bovengenoemd formulier te hebben ontvangen, moet ervan worden uitgegaan dat klager door de zorgverantwoordelijke naar behoren op de hoogte is gesteld van de inhoud van zijn behandeling en van zijn rechten. De klachtencommissie is van oordeel dat daarmee aan het bepaalde in artikel 8:9 lid 3 Wvggz is voldaan.

Klager stelt dat hij de psychiater die het artikel 8.9 Wvggz formulier heeft opgesteld nooit heeft gezien. De co-assistent die tijdens de hoorzitting aanwezig was, heeft bij deze gelegenheid medegedeeld dat zij met genoemde psychiater op 3 november 2023 een zorgafstemmingsgesprek

heeft bijgewoond en bevestigt dat de psychiater klager voorafgaand aan de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg heeft onderzocht, zoals vermeld op het artikel 8:9 Wvggz formulier. Dat klager de psychiater niet heeft gezien, kan dan ook niet worden aangenomen.

Wilsbekwaamheid

Ingevolge artikel 8:9 lid 4 Wvggz legt de zorgverantwoordelijke schriftelijk vast in het dossier of betrokkene ter zake van een jegens hem genomen beslissing tot toepassing van verplichte zorg tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is.

Op het formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" d.d. 3 november 2023 is aangekruist dat klager niet wilsbekwaam wordt geacht ten aanzien van het desbetreffende besluit en tevens wordt vermeld dat van deze beoordeling een aantekening is gemaakt in klagers dossier. Daarmee wordt, naar het oordeel van de klachtencommissie, voldaan aan het bepaalde in artikel 8:9 lid 4 Wvggz.

Ten aanzien van de door klager aangevochten beslissing van de zorgverantwoordelijke tot toepassing van de eerdergenoemde vormen van verplichte zorg overweegt de klachtencommissie voorts als volgt.

TOETSING AAN ERNSTIG NADEEL CRITERIUM

Klager stelt dat er bij hem geen sprake is (geweest) van een psychische stoornis en dat hij goed weet wat hij doet.

De klachtencommissie acht deze ontkenning van klager tegenover de gemotiveerde betwisting door verweerders, zoals hierboven weergegeven, niet aannemelijk. Uit hetgeen is vermeld in het behandelplan, de medische verklaring, de beschikking van de rechtbank, de rapportage, het uitgereikte artikel 8:9 Wvggz formulier en het verweerschrift, alsmede gelet op de toelichting van de verpleegkundig specialist tijdens de hoorzitting, is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er wel degelijk sprake is van een psychische stoornis en van daaruit voortvloeiend ernstig nadeel, voor klager zelf maar ook voor zijn directe omgeving, zoals hierna vermeld.

Uit de stukken komt naar voren dat bij klager sprake is van een schizoaffectieve stoornis en een middelenafhankelijkheid. Klager heeft een basaal wantrouwen en een gebrekkig ziektebesef, hetgeen samengaat met het gebruik van middelen (amfetamine en cocaïne) kan leiden tot psychotische decompensatie en zorgmijding, waardoor in het verleden veelvuldig klinische opnames moesten worden ingezet. Daarnaast heeft klager problemen op meerdere levensgebieden (werk, daginvulling en financiën). De ontbrekende zingeving is een terugkerend probleem en vormt ook een risico voor eventuele decompensatie. Bij de opname in augustus 2023 was sprake van een psychotische toestandsbeeld met een stoornis in de aandacht, hallucinaties, paranoïde wanen en incoherent denken. De onafhankelijke psychiater die klager in juni 2023 heeft beoordeeld ten behoeve van de voorbereiding van een zorgmachtiging, heeft vastgesteld dat de realiteitstoetsing bij klager gestoord lijkt en dat hij geen ziektebesef heeft. Zijn denken is bradyfreen met gedachtestops en klager is gepreoccupeerd met paranoïde gedachten omtrent medicatie. De stemming van klager imponeerde dysfoor met een stemmingscongruent affect. Klager was geagiteerd en was verbaal agressief. Bij overplaatsing binnen Mondriaan in september 2023 werd bij klager een floride psychotisch toestandsbeeld waargenomen in combinatie met agitatie; hij was toen niet in staat afspraken te maken. Door eerdere zorgverleners wordt klager omschreven als iemand die basaal achterdochtig is en een gebrekkig ziektebesef heeft. Klager heeft diverse keren medicatie geweigerd en samen met het gebruik van middelen (amfetamine en cocaïne) heeft dit meermaals geleid tot manisch-psychotische decompensaties. Bij deze decompensaties was er sprake van een dysfore stemming, impulsiviteit, veel in zichzelf praten vanuit psychotische belevingen en met momenten forse agitatie naar zorgverleners en zijn moeder.

Klager stopt zelf met medicatie vanwege zijn gebrekkige ziektebesef en -inzicht, waardoor de psychotische langdurig aanhoudt en herstel bemoeilijkt en vertraagd wordt. Hij zorgt tijdens psychotische episodes niet goed voor zichzelf, verwaarloost hiermee zichzelf en zijn woonomgeving. Klager gaat tijdens psychotische episodes vaak veel geld uitgeven, waardoor hij mogelijk

schulden opbouwt en op langere termijn zijn huis mogelijk kwijt kan raken. Verder gaat hij tijdens psychotische episodes niet meer naar zijn dagbesteding waardoor hij ook sociale contacten en deelname aan het maatschappelijk leven kwijtraakt. Hij vertoont opvallend en geagiteerd gedrag vanuit zijn psychotische belevingen, is hierin gedesorganiseerd en dysfoor; dit kan mogelijk voor onbegrip zorgen en daarmee kan hij agressie tegen zichzelf oproepen. Vanwege zijn gebrek aan ziektebesef en -inzicht en een verstoorde realiteitstoetsing met oordeels- en kritiekstoornissen ervaart klager veel onbegrip vanuit de omgeving, waarop hij zelf verbaal agressief kan worden.

Naar het oordeel van de klachtencommissie hebben verweerders, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, niet alleen aannemelijk gemaakt dat er een risico bestond dat klager met name zichzelf ernstig nadeel berokkende, maar ook dat dit gedrag voortkwam uit het toestandsbeeld. Tegenover de ontkenning door klager hebben verweerders, naar het oordeel van de klachtencommissie, ter onderbouwing van hun standpunt voldoende argumenten naar voren gebracht. Op grond daarvan onderschrijft de klachtencommissie de beslissing van de zorgverantwoordelijke, dat de verleende vorm van verplichte zorg, die blijkens de zorgmachtiging van 26 juni 2023 was toegestaan, in de gegeven situatie noodzakelijk was.

Voorts dienen de vormen van verplichte zorg te voldoen aan de eisen van effectiviteit, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid en dient de procedure met de benodigde zorgvuldigheid te zijn gewaarborgd.

TOETSING AAN EFFECTIVITEITSCRITERIUM

Het doel van de inname van telefoon en tablet is het voorkomen dat klager opnieuw geld zou overmaken aan een onbekende persoon die hij via Facebook had leren kennen, waardoor het ernstig nadeel in de vorm van financiële schade voor klager is afgewend. Hierdoor werd de mogelijkheid financiële transacties uit te voeren voor klager voor een periode van tien dagen onmogelijk gemaakt.

Klager stelt dat de inname van zijn telefoon en tablet geen doel diende, aangezien hij niet psychotisch was en is, en goed weet wat hij doet. De inname werkte volgens klager zelfs averechts omdat hij zich niet heeft kunnen ontspannen op de afdeling door op zijn telefoon of tablet muziek te luisteren of een film te kijken.

De klachtencommissie is van oordeel dat de inname van communicatiemiddelen bij klager effectief is geweest, omdat het ernstig nadeel dat voortkomt uit zijn toestandsbeeld, bestaande uit het overmaken van geld naar een onbekende op Facebook op diens verzoek, hiermee werd voorkomen. Daar er bij klager sprake is van een ontbrekend ziektebesef en -inzicht en er over het gebruik van zijn telefoon geen afspraken met klager konden worden gemaakt, bestond er een gerede kans dat klager opnieuw geld zou gaan overmaken aan genoemde persoon, die klager - naar de klachtencommissie aannemelijk acht "zogenaamd" - een ontmoeting in het vooruitzicht stelde, zoals tijdens de hoorzitting naar voren werd gebracht. Door niet in te grijpen zou er misbruik worden gemaakt van de situatie van klager. Het aanbrengen van beperkingen het eigen leven in te richten middels de inname van de communicatiemiddelen is, naar het oordeel van de klachtencommissie, om deze redenen een adequate maatregel.

De klachtencommissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat de inname van de telefoon en tablet bij klager, om te voorkomen dat hij financiële schade zou lijden, effectief is geweest, omdat op deze wijze het ernstig nadeel bij klager blijkt te zijn weggenomen. Daarmee beantwoordt de maatregel aan de eis van effectiviteit.

TOETSING AAN PROPORTIONALITEITSCRITERIUM

De klachtencommissie overweegt dienaangaande als volgt. Verweerders zijn van mening dat het innemen van de telefoon en tablet bij klager proportioneel was, omdat op dat moment bij klager sprake was van een manisch en psychotisch toestandsbeeld. Vanuit deze psychotische overtuiging heeft klager desgevraagd geld overgemaakt naar een hem onbekende

persoon op Facebook en was hij van plan meer geld over te maken. Verweerders vermoedden dat er misbruik van klager werd gemaakt. Het was niet mogelijk deze kwestie met klager te bespreken en afspraken te maken over het gebruik van zijn telefoon en tablet. Gelet op klagers financiële situatie is er inmiddels bewindvoering voor hem aangevraagd.

Klager heeft naar voren gebracht dat het omschreven nadeel (het geld overmaken naar een onbekende) zijn eigen keuze is en dat het niet om een heel groot bedrag gaat.

De klachtencommissie is van oordeel dat verweerders door de getroffen maatregel hebben voorkomen dat klager zichzelf (financiële) schade toebrengt. Verweerders hebben daartoe voldoende argumenten naar voren gebracht.

Op grond van bovenstaande overwegingen is de klachtencommissie van oordeel dat het inzetten van de verplichte zorg proportioneel was om het ernstig nadeel bij klager te doen wegnemen.

TOETSING AAN SUBSIDIARITEITSCRITERIUM

Bij het inzetten van vormen van verplichte zorg dienen, indien en voor zover mogelijk, de voor de patiënt minst ingrijpende middelen te worden toegepast.

Klager zegt dat bij hem geen sprake was van een psychische stoornis en evenmin van daarmee verband houdend ernstig nadeel. Door de inname van zijn telefoon heeft klager niet tijdig zijn vaste lasten kunnen betalen en heeft hij ter zake van de motorrijtuigenbelasting een boete gehad. Klager stelt dat in plaats van het innemen van zijn telefoon en tablet een waarschuwing en een gesprek voldoende zouden zijn geweest.

Verweerders hebben aangevoerd dat zij hebben geprobeerd met klager over de situatie te spreken, maar dat door het verslechterde toestandsbeeld en het ontbreken van ziektebesef of -inzicht het moeilijk dan wel nagenoeg onmogelijk was afspraken met hem te maken of hem te begrenzen in het gebruik van telefoon en sociale media. Tien dagen na inname, toen zijn toestandsbeeld dit weer toeliet, mocht klager onder toezicht zijn telefoon weer gebruiken en vervolgens na nog eens tien dagen heeft klager zijn telefoon en tablet terug gekregen.

De klachtencommissie acht aannemelijk dat het toestandsbeeld van klager van dien aard was dat hij niet kon worden aangesproken op het gebruik van zijn telefoon en tablet. Hij was er op dat moment van overtuigd - mogelijk ten onrechte - dat hij over voldoende financiële middelen beschikte om geld naar een derde over te maken. Verweerders hebben aannemelijk gemaakt dat zij, door het innemen van de telefoon en tablet van klager, ervoor hebben gezorgd dat klager geen (verdere) schulden zou maken. Indien klager echter verstoken zou zijn gebleven van de ingezette verplichte zorg zou het ernstig nadeel dat uit zijn psychisch toestandsbeeld voortvloeit niet afnemen. Indien niet door verweerders was ingegrepen, was de kans groot dat klager schulden zou maken en dat deze aanzienlijk zouden kunnen oplopen, met als gevolg dat er een grote kans was dat hij zijn huis hierdoor zou verliezen. Verweerders hebben klager, zodra zijn toestandsbeeld het weer toeliet, toegestaan onder toezicht zijn telefoon te gebruiken en na een tijdje deze met de tablet ook weer aan hem teruggegeven.

Aangenomen moet worden dat klager onvoldoende in staat is geweest de gevolgen van zijn gedrag en handelen te overzien. Hierdoor bleef er voor verweerders, naar het oordeel van de klachtencommissie, niets anders over dan toepassing van de verplichte zorg in de vorm het innemen van klagers communicatiemiddelen. Er stonden geen andere even effectieve, maar minder ingrijpende middelen ter beschikking om er in de gegeven situatie zo goed mogelijk zorg voor te dragen dat klager niet in de financiële problemen zou komen.

Mede gelet op dit laatste is de commissie van oordeel dat daarmee in dezen aan het subsidiariteitsvereiste is voldaan.

TOETSING AAN VEILIGHEIDSCRITERIUM

Klager klaagt erover dat hij slechts een bedrag van € 50 naar een vriendin heeft overgemaakt. Verweerders hebben laten weten dat de "vriendin" om meer geld heeft gevraagd en dat zij door de

inname van klagers communicatiemiddelen ervoor hebben gezorgd dat klager niet meer financiële schade zou oplopen.

De klachtencommissie acht aannemelijk dat, zoals hiervoor reeds overwogen, bij het niet innemen van de communicatiemiddelen, klager ernstige financiële schade zou hebben kunnen oplopen.

Verweerders hebben de klachtencommissie ervan overtuigd dat met de inname van de telefoon en tablet de financiële schade bij klager beperkt is gebleven. Op dat moment konden verweerders geen afspraken met klager maken over het gebruik van sociale media en geldzaken. Inmiddels heeft het Fact-team opnieuw bewindvoering aangevraagd, om te voorkomen dat klager opnieuw risico loopt op financieel gebied.

Daarmee is, naar het oordeel van de klachtencommissie, in de gegeven omstandigheden genoegzaam voldaan aan het veiligheidsvereiste.

De klachtencommissie komt, alles overziende, op grond van hetgeen hierboven is overwogen tot het oordeel dat ter zake van de toepassing van verplichte zorg aan alle wettelijke vereisten is voldaan. Dit heeft tot gevolg dat de klacht ook inhoudelijk ongegrond moet worden verklaard.

6 SCHORSINGSVERZOEK

Klager heeft op 22 november 2023 een klacht ingediend en daarnaast de klachtencommissie verzocht de beslissing van de zorgverantwoordelijke ten aanzien van deze vorm van verplichte zorg te schorsen, totdat de klachtencommissie uitspraak heeft gedaan.

Namens de klachtencommissie hebben de voorzitter en de onafhankelijke psychiater op 22 november 2023 in een hoorzitting klager en de verpleegkundig specialist gehoord.

De verpleegkundig specialist heeft tijdens de hoorzitting medegedeeld dat klager vanaf 23 november 2023 weer de beschikking krijgt over zijn telefoon en laptop, omdat hij in staat wordt geacht om over het gebruik hiervan afspraken te maken.

Na afloop van de hoorzitting heeft er aansluitend beraad plaatsgevonden, waarna partijen de volgende dag een schriftelijke beslissing hebben ontvangen, waarbij het schorsingsverzoek ten aanzien van de toediening van medicatie is toegewezen, omdat de commissie in de geschetste omstandigheden geen aanleiding zag om het verzoek af te wijzen.

7 SCHADEVERGOEDING

Klager heeft op 22 november 2023 de klachtencommissie verzocht om, bij gegrondverklaring van zijn klacht, toekenning van schadevergoeding wegens de immateriële schade die hij naar zijn zeggen als gevolg van het innemen van zijn communicatiemiddelen heeft geleden.

Daargelaten de vraag of het innemen van communicatiemiddelen als zodanig als schadeveroorzakende gebeurtenis aan een verzoek tot schadevergoeding ten grondslag kan worden gelegd, is er in casu geen aanleiding voor het toekennen van schadevergoeding, reeds omdat de klacht ongegrond zal worden verklaard.

8 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verstaat dat het schorsingsverzoek op 23 november 2023 is toegewezen;
- verklaart de klacht ongegrond;
- wijst het verzoek om schadevergoeding af.

9 BEROEP

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz. Dit brengt mede dat klager, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van klager door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift beroep kan instellen tegen de onderhavige uitspraak van de klachtencommissie bij de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht (artikel 10:7 lid 1 Wvggz).

De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken, ingaande op de dag na die waarop de commissie uiterlijk had moeten beslissen dan wel ingaande op de dag waarop de beslissing van de commissie aan klager bekend is gemaakt (artikel 10:7 lid 2 Wvggz).